

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-2859

[Total No. of Pages : 4

[6414]-109

S.Y. LL.B.

LAW

**LCC-0801 : Civil Procedure Code & Limitation Act
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)**

Time : 3 Hours]

Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any Two questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 2) Answer any Three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 3) Answer any Two questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.

PART - A

- Q1)** What is Temporary Injunction. State the grounds on which court can grant Temporary Injunction.
- Q2)** Discuss the Doctrine of Res Sub-judice.
- Q3)** Write a detailed note on jurisdiction and Place of filing the Suit pertaining to Civil Courts.
- Q4)** State the grounds on which a Court can Review its own Judgment.

P.T.O.

PART - B

- Q5)** What is meant by 'Written Statements'. State the effect of not filing Written Statement.
- Q6)** When does the Execution Proceedings starts and what is the procedure for Execution of Decree.
- Q7)** Explain the Suits by or against the Minor.
- Q8)** Explain in detail about issue and Service of Summons.
- Q9)** Explain Condonation of Delay. State the circumstances under which delay can be Condoned.

PART - C

Q10) Answer Any Two of the Following:

- a) Receiver.
- b) Notice under Section 80 of C.P.C.
- c) Arrest before Judgment.
- d) Return of Plaintiff.

Total No. of Questions : 10]

PD-2859

[6414]-109

S.Y. LL.B.

LAW

LCC-0801 : नागरी प्रक्रिया कोड आणि मर्यादा कायदा
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
- 2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
- 3) भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.

भाग - अ

- प्रश्न 1)** तात्पुरता आदेश म्हणजे काय? न्यायालय कोणत्या कारणांवर तात्पुरता आदेश देऊ शकते ते सांगा. आदेश
- प्रश्न 2)** 'रेससब-ज्युडिस' च्या सिद्धांताची चर्चा करा.
- प्रश्न 3)** दिवाणी न्यायालयांशी संबंधित खटला दाखल करण्याचे अधिकार क्षेत्र आणि ठिकाण यावरस विस्तर नोंद लिहा.
- प्रश्न 4)** न्यायालय स्वतःच्यानिकालाचे पुनराव लोकन कोणत्या आधारांवर करू शकते ते सांगा.

भाग - ब

- प्रश्न 5) 'लिखितविधान म्हणजे काय? लेखी विधानाखलन केल्याने होणारा परिणाम सांगा.
- प्रश्न 6) अंमलबजावणीची कार्यवाही कधी सुरू होते आणि हुकुमाच्या अंमलबजावणीची प्रक्रिया काय आहे?
- प्रश्न 7) अल्पवयीन व्यक्तीच्या वतीने किंवा विरुद्धावे स्पष्ट करा.
- प्रश्न 8) समन्स जीर्ण करणे आणि बजावणे याबद्दल तपशीलवार स्पष्टीकरण द्या.
- प्रश्न 9) विलंबाचीमाफी स्पष्ट करा. कोणत्या परिस्थितीत विलंब होऊ शकतो ते सांगा. माफ केले.

भाग - क

- प्रश्न 10) खालील पैकी कोणतेही दोन उत्तर द्या.
- अ) रिसीव्हर
- ब) सीपीसीच्या कलम 80 अंतर्गत सूचना
- क) न्यायापूर्वी अटक
- ड) फिर्यादी परत करणे

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-1996

[Total No. of Pages : 4

[6414]-110

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LCC-0802 : COMPANY LAW

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any TWO questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 2) Answer any THREE questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 3) Answer question No.10 from Part C as directed. The question No.10 is for 10 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) What do you mean by Memorandum of Association. Discuss the contents of Memorandum of Association along with alteration of clauses in it.
- Q2) Enumerate the advantages of Company. Discuss the difference between Public and Private Company.
- Q3) Write a detailed note on National Company Law Tribunal and Appellate Tribunal.
- Q4) Define the term Prospectus. Explain the content of Prospectus and liability for misstatement in Prospectus.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Discuss the various kinds of Company enumerated under the Company Act 2013.
- Q6) Explain the grounds for compulsory winding up of Company.
- Q7) Analysis the Rule of Majority powers and Minority Rights.
- Q8) Write a note on 'allotment of shares.'
- Q9) Discuss the procedure for compromise and Reconstruction provided in the Companies Act 2013.

P.T.O.

PART - C

[2 × 5 = 10]

Q10) Write Short Notes on (any two) :

- a) Charge
- b) Extraordinary General Meeting
- c) Independent Director
- d) Corporate Social Responsibility

Total No. of Questions : 10]

PD-1996

[6414]-110

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LCC-9802 : कंपनी कायदा

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
- 2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
- 3) भाग क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर निर्देशानुसार द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 10 गुणांसाठी आहे.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) मेमोरॅंडम ऑफ असोसिएशन म्हणजे काय. मेमोरॅंडम ऑफ असोसिएशनमधील मजकुराची चर्चा करा आणि त्यातील कलमे बदला.
- प्रश्न 2) कंपनीचे फायदे सांगा. सार्वजनिक आणि खाजगी कंपनीमधील फरकाची चर्चा करा.
- प्रश्न 3) राष्ट्रीय कंपनी कायदा न्यायाधिकरण आणि अपीलीय न्यायाधिकरण यावर सविस्तर नोंद लिहा.
- प्रश्न 4) प्रॉस्पेक्टस या शब्दाची व्याख्या करा. प्रॉस्पेक्टसमधील आशय आणि चुकीच्या विधानासाठी प्रॉस्पेक्टस दायित्व स्पष्ट करा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) कंपनी कायदा 2013 अंतर्गत सूचीबद्ध केलेल्या विविध प्रकारच्या कंपनीची चर्चा करा.
- प्रश्न 6) कंपनी सक्तीने बंद करण्याचे कारण काय आहे? - स्पष्ट करा.
- प्रश्न 7) बहुसंख्या अधिकार आणि अल्पसंख्याक हक्कांच्या निधमाचे विश्लेषण करा.

प्रश्न 8) 'शेअर्सचे वाटप' यावर एक नोंद लिहा.

प्रश्न 9) कंपनी कायदा 2013 मध्ये प्रदान केलेल्या बडजोड आणि पुनर्बांधणीच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.

भाग - क

[2 × 5 = 10]

प्रश्न 10) (कोणत्याही तीन) वर लघुटिप लिहा :

- अ) शुल्क
- ब) असाधारण सर्वसाधारण सभा
- क) स्वतंत्र संचालक
- ड) कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी

ॐ ॐ ॐ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-1997

[Total No. of Pages : 4

[6414]111

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Course)

LCC - 0803 : Law of Tort and Consumer Protection

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.
- 3) Answer any two questions Part-C. Each question in Part-C is for 05 marks.

PART - A**[2 × 15 = 30]**

- Q1) Define Tort, discuss essentials of Tort and distinguish between Tort and Contract, Quasi-contract and Crime.
- Q2) Law of Tort provides remedy for different types of wrongful acts against persons. Comment.
- Q3) Comment upon the nexus between right to privacy and defamation under the Law of Tort.
- Q4) Define the negligence and various defences available under the Law of Tort.

PART - B**[3 × 10 = 30]**

- Q5) Doctrine of Absolute Liability has been evolved in the M.C. Mehta v. Union of India's case by the Indian Judiciary. Comment.
- Q6) Define Nuisance and explain in detail the difference between public and private nuisance.
- Q7) Discuss the Principle of Vicarious Liability. Explain the liability in Master-Servant relationship.

P.T.O.

Q8) Trace the history and development of Consumer Law. Define the consumer, complaint and complainant in detail.

Q9) Describe in detail the various authorities and their jurisdiction constituted under the Consumer Protection Act, 2019.

PART - C

Q10) Write any Two short notes: (5 marks each) :

[2 × 5 = 10]

- a) Malfeasance, misfeasance and non-feasance
- b) Novus actus interveniens
- c) Powers and jurisdiction of a Motor Accidents Claims Tribunal
- d) Extra Judicial Remedies under Law of Tort

Total No. of Questions : 10]

PD-1997

[6414]-111

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Course)

LCC - 0803 : Law of Tort and Consumer Protection

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
3) भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 05 गुण आहेत.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) टॉर्टची व्याख्या करा, टॉर्टच्या आवश्यक बाबींवर चर्चा करा आणि करार, अर्ध-करार आणि गुन्हा यांच्यात फरक करा.
प्रश्न 2) टॉर्टचा कायदा व्यक्तीविरुद्धच्या वेगवेगळ्या प्रकारच्या चुकीच्या कृत्यांसाठी उपाय प्रदान करतो. टिप्पणी द्या.
प्रश्न 3) टॉर्टच्या कायद्या अंतर्गत गोपनीयतेचा अधिकार आणि बदनामी यांच्यातील संबंधांवर टिप्पणी द्या.
प्रश्न 4) टॉर्टच्या कायद्या अंतर्गत उपलब्ध असलेल्या निष्काळजीपणा आणि विविध बचावांची व्याख्या करा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) भारतीय न्यायपालिकेने एम.सी. मेहता व्ही. युनियन ऑफ इंडियाच्या प्रकरणात परिपूर्ण दायित्वाचा सिद्धांत विकसित केला आहे. टिप्पणी.
प्रश्न 6) उपद्रव परिभाषित करा आणि सार्वजनिक आणि खाजगी उपद्रव यातील फरक सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
प्रश्न 7) विकृत दायित्वाच्या तत्वावर चर्चा करा. मालक-सेवक संबंधातील दायित्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 8) ग्राहक कायद्याचा इतिहास आणि विकास जाणून घ्या. ग्राहक, तक्रारदार आणि तक्रारदार यांची सविस्तर व्याख्या करा.

प्रश्न 9) ग्राहक संरक्षण कायदा, 2019 अंतर्गत स्थापन केलेल्या विविध प्राधिकरणांचे आणि त्यांच्या अधिकार क्षेत्राचे तपशीलवार वर्णन करा.

भाग - क

प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा. (प्रत्येकी 5 गुण) [2 × 5 = 10]

अ) गैरव्यवहार, गैरव्यवहार आणि गैर-अत्याचार

ब) नोव्हिस अॅक्ट्स हस्तक्षेप

क) मोटार अपघात दावे न्यायाधिकरणाचे अधिकार आणि अधिकार क्षेत्र

ड) अत्याचार कायद्या अंतर्गत अतिरिक्त न्यायिक उपाय

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-1998

[Total No. of Pages : 4

[6414]-112

LL.B. (Part- II)

(Second Year of Three Year Law Course)

LAEC - 0804 : ALTERNATE DISPUTE RESOLUTION
SYSTEM (Practical Training - II)

(2023 Pattern) (CBCS)(Semester - IV) (Revised)

Time : 3 Hours]

Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicates the full marks.

PART - A

Attempt Any 2 questions from the following:

[2 × 15 = 30]

- Q1) What are the key legal provisions and frameworks in India that govern Alternative Dispute Resolution (ADR) mechanisms? Discuss.
- Q2) What are the essential skills and techniques required for effective mediation?
- Q3) What is the meaning of conciliation, and what are its key features and different modes as an alternative dispute resolution mechanism?
- Q4) What is the meaning of arbitration, and what are its key features, underlying theories, and different types as a method of dispute resolution?

PART - B

Attempt Any 3 questions from the following:

[3 × 10 =30]

- Q5) State and explain grounds on which an award can be set aside under the legal framework?
- Q6) Write a detailed note on The Geneva Convention on the Execution of Foreign Arbitral Awards 1927

P.T.O.

Q7) What are the key theories of negotiation? Explain.

Q8) How do Negotiation, Mediation, Conciliation, and Arbitration differ in Alternative Dispute Resolution (ADR)?

Q9) Explain the procedure to decide the Jurisdiction of arbitral tribunal?

PART - C

Q10) Write Any 2 Short Notes:

[2 × 5 = 10]

- a) Interim Measures by Court
- b) Termination of arbitral proceeding
- c) New York Convention Awards
- d) National Legal Services Authority

Total No. of Questions : 10]

PD-1998

[6414]-112

LL.B. (Part- II)

(Second Year of Three Year Law Course)

LAEC - 0804 : ALTERNATE DISPUTE RESOLUTION

SYSTEM (Practical Training - II)

(2023 Pattern) (CBCS)(Semester - IV) (Revised)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) प्रत्येक प्रश्नाच्या उजवीकडील रकान्यामध्ये त्या प्रश्नाला एकूण किती गुण आहेत ते दर्शवले आहे.

भाग - अ

पुढीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) भारतात वैकल्पिक विवाद निराकरण (ADR) यंत्रणांना नियंत्रित करणाऱ्या प्रमुख कायदेशीर तरतुदी आणि चौकटी कोणत्या आहेत? चर्चा करा.
- प्रश्न 2) प्रभावी मध्यस्थीसाठी आवश्यक कौशल्ये आणि तंत्रे कोणती आहेत?
- प्रश्न 3) समुपदेशन म्हणजे काय, आणि पर्यायी विवाद निराकरण यंत्रणा म्हणून त्याची प्रमुख वैशिष्ट्ये आणि विविध पद्धती कोणत्या आहेत?
- प्रश्न 4) लवाद म्हणजे काय, आणि विवाद निराकरणाच्या पद्धती म्हणून त्याची प्रमुख वैशिष्ट्ये, मूलभूत सिद्धांत आणि विविध प्रकार कोणते आहेत?

प्रश्न 8) 'शेअर्सचे वाटप' यावर एक नोंद लिहा.

प्रश्न 9) कंपनी कायदा 2013 मध्ये प्रदान केलेल्या बडजोड आणि पुनर्बांधणीच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.

भाग - क

[2 × 5 = 10]

प्रश्न 10) (कोणत्याही तीन) वर लघुटिप लिहा :

- अ) शुल्क
- ब) असाधारण सर्वसाधारण सभा
- क) स्वतंत्र संचालक
- ड) कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी

ॐ ॐ ॐ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-1997

[Total No. of Pages : 4

[6414]111

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Course)

LCC - 0803 : Law of Tort and Consumer Protection

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.
- 3) Answer any two questions Part-C. Each question in Part-C is for 05 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Define Tort, discuss essentials of Tort and distinguish between Tort and Contract, Quasi-contract and Crime.
- Q2) Law of Tort provides remedy for different types of wrongful acts against persons. Comment.
- Q3) Comment upon the nexus between right to privacy and defamation under the Law of Tort.
- Q4) Define the negligence and various defences available under the Law of Tort.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Doctrine of Absolute Liability has been evolved in the M.C. Mehta v. Union of India's case by the Indian Judiciary. Comment.
- Q6) Define Nuisance and explain in detail the difference between public and private nuisance.
- Q7) Discuss the Principle of Vicarious Liability. Explain the liability in Master-Servant relationship.

P.T.O.

Q8) Trace the history and development of Consumer Law. Define the consumer, complaint and complainant in detail.

Q9) Describe in detail the various authorities and their jurisdiction constituted under the Consumer Protection Act, 2019.

PART - C

Q10) Write any Two short notes: (5 marks each) :

[2 × 5 = 10]

- a) Malfeasance, misfeasance and non-feasance
- b) Novus actus interveniens
- c) Powers and jurisdiction of a Motor Accidents Claims Tribunal
- d) Extra Judicial Remedies under Law of Tort

Total No. of Questions : 10]

PD-1997

[6414]-111

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Course)

LCC - 0803 : Law of Tort and Consumer Protection

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
3) भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 05 गुण आहेत.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) टॉर्टची व्याख्या करा, टॉर्टच्या आवश्यक बाबींवर चर्चा करा आणि करार, अर्ध-करार आणि गुन्हा यांच्यात फरक करा.
प्रश्न 2) टॉर्टचा कायदा व्यक्तीविरुद्धच्या वेगवेगळ्या प्रकारच्या चुकीच्या कृत्यांसाठी उपाय प्रदान करतो. टिप्पणी द्या.
प्रश्न 3) टॉर्टच्या कायद्या अंतर्गत गोपनीयतेचा अधिकार आणि बदनामी यांच्यातील संबंधांवर टिप्पणी द्या.
प्रश्न 4) टॉर्टच्या कायद्या अंतर्गत उपलब्ध असलेल्या निष्काळजीपणा आणि विविध बचावांची व्याख्या करा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) भारतीय न्यायपालिकेने एम.सी. मेहता व्ही. युनियन ऑफ इंडियाच्या प्रकरणात परिपूर्ण दायित्वाचा सिद्धांत विकसित केला आहे. टिप्पणी.
प्रश्न 6) उपद्रव परिभाषित करा आणि सार्वजनिक आणि खाजगी उपद्रव यातील फरक सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
प्रश्न 7) विकृत दायित्वाच्या तत्वावर चर्चा करा. मालक-सेवक संबंधातील दायित्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 8) ग्राहक कायद्याचा इतिहास आणि विकास जाणून घ्या. ग्राहक, तक्रारदार आणि तक्रारदार यांची सविस्तर व्याख्या करा.

प्रश्न 9) ग्राहक संरक्षण कायदा, 2019 अंतर्गत स्थापन केलेल्या विविध प्राधिकरणांचे आणि त्यांच्या अधिकार क्षेत्राचे तपशीलवार वर्णन करा.

भाग - क

प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा. (प्रत्येकी 5 गुण) [2 × 5 = 10]

अ) गैरव्यवहार, गैरव्यवहार आणि गैर-अत्याचार

ब) नोव्हिस अॅक्ट्स हस्तक्षेप

क) मोटार अपघात दावे न्यायाधिकरणाचे अधिकार आणि अधिकार क्षेत्र

ड) अत्याचार कायद्या अंतर्गत अतिरिक्त न्यायिक उपाय

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-1998

[Total No. of Pages : 4

[6414]-112

LL.B. (Part- II)

(Second Year of Three Year Law Course)

LAEC - 0804 : ALTERNATE DISPUTE RESOLUTION
SYSTEM (Practical Training - II)

(2023 Pattern) (CBCS)(Semester - IV) (Revised)

Time : 3 Hours]

Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicates the full marks.

PART - A

Attempt Any 2 questions from the following:

[2 × 15 = 30]

- Q1) What are the key legal provisions and frameworks in India that govern Alternative Dispute Resolution (ADR) mechanisms? Discuss.
- Q2) What are the essential skills and techniques required for effective mediation?
- Q3) What is the meaning of conciliation, and what are its key features and different modes as an alternative dispute resolution mechanism?
- Q4) What is the meaning of arbitration, and what are its key features, underlying theories, and different types as a method of dispute resolution?

PART - B

Attempt Any 3 questions from the following:

[3 × 10 =30]

- Q5) State and explain grounds on which an award can be set aside under the legal framework?
- Q6) Write a detailed note on The Geneva Convention on the Execution of Foreign Arbitral Awards 1927

P.T.O.

Q7) What are the key theories of negotiation? Explain.

Q8) How do Negotiation, Mediation, Conciliation, and Arbitration differ in Alternative Dispute Resolution (ADR)?

Q9) Explain the procedure to decide the Jurisdiction of arbitral tribunal?

PART - C

Q10) Write Any 2 Short Notes:

[2 × 5 = 10]

- a) Interim Measures by Court
- b) Termination of arbitral proceeding
- c) New York Convention Awards
- d) National Legal Services Authority

Total No. of Questions : 10]

PD-1998

[6414]-112

LL.B. (Part- II)

(Second Year of Three Year Law Course)

LAEC - 0804 : ALTERNATE DISPUTE RESOLUTION

SYSTEM (Practical Training - II)

(2023 Pattern) (CBCS)(Semester - IV) (Revised)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) प्रत्येक प्रश्नाच्या उजवीकडील रकान्यामध्ये त्या प्रश्नाला एकूण किती गुण आहेत ते दर्शवले आहे.

भाग - अ

पुढीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) भारतात वैकल्पिक विवाद निराकरण (ADR) यंत्रणांना नियंत्रित करणाऱ्या प्रमुख कायदेशीर तरतुदी आणि चौकटी कोणत्या आहेत? चर्चा करा.
- प्रश्न 2) प्रभावी मध्यस्थीसाठी आवश्यक कौशल्ये आणि तंत्रे कोणती आहेत?
- प्रश्न 3) समुपदेशन म्हणजे काय, आणि पर्यायी विवाद निराकरण यंत्रणा म्हणून त्याची प्रमुख वैशिष्ट्ये आणि विविध पद्धती कोणत्या आहेत?
- प्रश्न 4) लवाद म्हणजे काय, आणि विवाद निराकरणाच्या पद्धती म्हणून त्याची प्रमुख वैशिष्ट्ये, मूलभूत सिद्धांत आणि विविध प्रकार कोणते आहेत?

भाग - ब

पुढीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) कायदेशीर चौकटी अंतर्गत लवादाच्या निर्णयाविरुद्ध कोणते उपाय उपलब्ध आहेत, आणि निर्णय रद्द करण्याची कारणे कोणती आहेत?
- प्रश्न 6) 1927 च्या परदेशी लवाद निर्णयांच्या अंमलबजावणीवरील जिनिव्हा अधिवेशनावर सविस्तर टीप लिहा.
- प्रश्न 7) वाटाघाटीचे प्रमुख सिद्धांत कोणते आहेत? स्पष्ट करा.
- प्रश्न 8) वैकल्पिक विवाद निवारण (ADR) मध्ये वाटाघाटी (Negotiation), मध्यस्थी (Mediation), समेट (Conciliation) आणि लवाद (Arbitration) यांमधील फरक काय आहेत?
- प्रश्न 9) लवादाचे अधिकारक्षेत्र ठरवण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

भाग - क

प्रश्न 10) पुढीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

[2 × 5 = 10]

- अ) न्यायालयाद्वारे अंतरिम उपाययोजना
- ब) लवाद कार्यवाहीचा समाप्तीकरण
- क) न्यूयॉर्क अधिवेशन अवार्ड्स
- ड) राष्ट्रीय विधी सेवा प्राधिकरण

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. [Stamp: APR 2025]

PD-2876

[Total No. of Pages : 4

[6414]-113

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LDSE0805 : HUMAN RIGHTS LAW AND PRACTICE

(2023 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question in part A is for 15 Marks.
- 2) Answer any three questions from Part B. Each question in part B is for 10 Marks.
- 3) Answer any two questions from Part C as directed. Each question is for 5 Marks.
- 4) Figures to the right indicate full marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Explain in detail the Second-Generation Human rights with special reference to Part IV of the Indian Constitution.
- Q2) Discuss the object, nature and scheme of the Protection of Human Rights Act, 1993.
- Q3) What is 'Human Rights Education'? Discuss the role of UGC and Indian universities in the promotion of Human rights in India.
- Q4) Write a detailed on 'Freedom of Expression and Press' with the help of decided cases.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Discuss the First-Generation Human rights with special reference to Part III of the Indian Constitution.
- Q6) Explain the Fourth-Generation Human Rights with focus on Right to Genetic Engineering.
- Q7) Write a note on the rights of Sex Workers, Domestic Workers and Migrant Workers.
- Q8) Elucidate the role of the Human Rights Council and Office of High Commissioner.
- Q9) Is there any relationship of science and technology with Human Right? Explain with reference to Right to Life of the Unborn and the Act of abortion and Infanticide.

P.T.O.

PART - C

[2 × 5 = 10]

Q10) Write short notes on any two.

- a) Rights of Aged and Disabled persons
- b) National Commission for Protection of Child Rights
- c) Stateless Persons
- d) Right to Vote and Good Governance

Total No. of Questions : 10]

PD-2876

[6414]-113

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LDSE0805 : मानवी हक्क कायदा आणि व्यवहार

(2023 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
- 2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
- 3) भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.
- 4) उजवीकडील संख्या पूर्ण गुण दर्शवितात.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) भारतीय संविधानाच्या भाग IV चा विशेष संदर्भ घेऊन दुसऱ्या पिढीतील मानवी हक्कांचे तपशीलवार स्पष्टीकरण द्या.
- प्रश्न 2) 1993 च्या मानवी हक्क संरक्षण कायद्याचे उद्दिष्ट, स्वरूप आणि योजना यावर चर्चा करा.
- प्रश्न 3) 'मानवी हक्क शिक्षण' म्हणजे काय? भारतातील मानवी हक्कांना प्रोत्साहन देण्यासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोग आणि भारतीय विद्यापीठांच्या भूमिकेवर चर्चा करा.
- प्रश्न 4) निर्णय झालेल्या प्रकरणाच्या मदतीने 'अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य आणि वृत्तपत्र' यावर सविस्तर लेख लिहा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) भारतीय राज्यघटनेच्या भाग 3 च्या विशेष संदर्भाने पहिल्या पिढीच्या मानवी हक्कांची चर्चा करा.
- प्रश्न 6) जनुकीय अभियांत्रिकीच्या अधिकारावर लक्ष केंद्रित करून चौथ्या पिढीच्या मानवी हक्कांचे स्पष्टीकरण द्या.
- प्रश्न 7) सेक्स वर्क्स, घरकामगार आणि स्थलांतरित कामगारांच्या हक्कांवर एक टिपण लिहा.
- प्रश्न 8) मानवी हक्क परिषद आणि उच्चायुक्त कार्यालयाची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्रश्न 9) विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाचा मानवी हक्कांशी काही संबंध आहे का? जन्मलेल्या व्यक्तीच्या जीवनाचा अधिकार आणि गर्भपात आणि बालहत्त्येचा कायदा यांच्या संदर्भात स्पष्ट करा.

प्रश्न 10) लहान टीप लिहा.

- अ) वृद्ध आणि अपंग व्यक्तींचे हक्क
- ब) राष्ट्रीय बाल हक्क संरक्षण आयोग
- क) राज्यविहीन व्यक्ती
- ड) मतदानाचा अधिकार आणि सुशासन

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 10]

PD-1999

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 4

[6414]-114

Second Year LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LDSE - 0806 : CIVIL MINOR ACTS

(2023 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.
- 3) Answer any two questions from Part-C. Each question in Part-C is for 05 marks.

PART - A

Attempt any two of the following :

[2 × 15 = 30]

- Q1) Discuss in detail the Object, Application and various Definitions under The Interest Act, 1978.
- Q2) Explain in detail rules regarding Valuation of suits and court fees, nature of levy under The Maharashtra Court Fees Act, 1959.
- Q3) Who are authorities under The Maharashtra Stamp Act, 1958, their powers and functions. Also explain the provisions relating to stamps & mode of using them?
- Q4) Explain the effect of Registration and non-registration of document under Registration Act, 1908.

P.T.O.

PART - B

Attempt any three of the following :

[3 × 10 = 30]

- Q5)** Write down the provisions of granting allowances for stamping under the Maharashtra stamp Act, 1958.
- Q6)** Discuss the Powers of an arbitrator to award interest, under The Interest Act, 1978?
- Q7)** Explain the provisions relating to the time of presentation and place for registration under The Registration Act, 1908.
- Q8)** What are the effects of instruments not duly stamped and what are the offences, penalties and procedure provided under The Maharashtra Stamp Act, 1958.
- Q9)** Explain the roles and responsibilities of registrars and sub-registrars under the Registration Act, 1908

PART - C

Q10) Short Notes (Attempt any Two) :

[2 × 5 = 10]

- a) Multifarious suits
- b) Temporary Vacancies
- c) Computation of Court fees & Fixed fees
- d) Registration of wills.

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 10]

PD-1999

[6414]-114

Second Year LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LDSE - 0806 : सिविल मायनर अॅक्ट

(2023 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
- 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
- 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन टिपांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक टिप 5 गुणांसाठी आहे.

भाग - अ

कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) व्याज कायदा, 1978 अंतर्गत उद्दिष्टे, वापर-आणि विविध परिभाषांवर सविस्तर चर्चा करा.
- प्रश्न 2) महाराष्ट्र न्यायालय शुल्क कायदा, 1959 अंतर्गत दाव्याचे मूल्यमापन आणि न्यायालय शुल्क, कर आकारणीचे स्वरूप यासंबंधीचे नियम सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) महाराष्ट्र मुद्रांक कायदा, 1958 अंतर्गत अधिकारी कोण आहेत, त्यांची अधिकार, कार्य विषद करा आणि मुद्रांक आणि त्यांचा वापर करण्याची पद्धत याबद्दल असलेल्या तरतुदी लिहा.
- प्रश्न 4) नोंदणी 1908 कायद्यांतर्गत दस्तऐवजाची नोंदणी आणि नोंदणी न करण्याचे परिणाम स्पष्ट करा.

P.T.O.

भाग - ब

कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) महाराष्ट्र मुद्रांक 1958 कायद्यांतर्गत मुद्रांकनासाठी भत्ते देण्याच्या तरतुदी लिहून काढा.
- प्रश्न 6) व्याज कायदा, 1978 अंतर्गत व्याज देण्यासाठी लवादाच्या अधिकारांबद्दल चर्चा करा?
- प्रश्न 7) नोंदणी कायदा, 1908 अंतर्गत सादरीकरणाची वेळ आणि नोंदणीसाठी जागा यासंबंधीच्या तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्रश्न 8) योग्यरित्या मुद्रांक नसलेल्या साधनांचे परिणाम काय आहेत आणि महाराष्ट्र मुद्रांक कायदा, 1958 मध्ये कोणते गुन्हे, दंड आणि त्यासंदर्भात असलेल्या कार्यपद्धती दिली आहेत.
- प्रश्न 9) रजिस्ट्रार आणि सब-रजिस्ट्रारची भूमिका आणि जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.

भाग - क

प्रश्न 10) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[2 × 5 = 10]

- अ) बहुरूपी दावा
ब) तात्पुरती रिक्त पदे
क) कोर्ट फी आणि निश्चित फी ची गणना
ड) मृत्यूपत्राची नोंदणी

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. **APR 2025**

PD-2877

[Total No. of Pages : 4

[6414]-115

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LDSE0807 : COMPETITION LAW

(2023 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question in part A is for 15 Marks.
- 2) Answer any three questions from Part B. Each question in part B is for 10 Marks.
- 3) Answer any two questions from Part C. Each question in Part C is for 5 Marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Explain the relationship between Competition Policy and Competition Law.
- Q2) Describe in detail customer, consumer and market. Explain types of market.
- Q3) What is the abuse of dominant position? Explain the procedure for inquiry into abuse of dominant position.
- Q4) Discuss the interface of Competition Law with Intellectual Property Rights with the help of decided case law.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Write a detail note on regulation of combinations.
- Q6) Trace the historical development of Competition law with special reference to Raghavan Committee Report.
- Q7) Explain in detail provisions relating to "Anti-Competitive Agreements" under Competition Act, 2002.
- Q8) Describe the jurisdiction of Competition Commission of India to inquire and pass orders in respect of acts and agreement taking place outside India, which are likely to have an appreciable adverse effect on competition in relevant market in India.
- Q9) Explain provisions relating to Cartels.

P.T.O.

PART - C

Q10) Write short notes on any two :

[2 × 5 = 10]

- a) Competition Advocacy
- b) Parallel Imports
- c) Per Se Rule
- d) Sachar Committee report

~~~~~

Total No. of Questions : 10]

PD-2877

[6414]-115

S.Y./LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LDSE0807 : स्पर्धा कायदा

(2023 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्न उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्नासाठी 15 गुण आहेत.
- 2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्न उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्नासाठी 10 गुण आहेत.
- 3) भाग क मधील कोणतेही दोन प्रश्न उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्नासाठी 5 गुण आहेत.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) स्पर्धा धोरण आणि स्पर्धा कायदा यांच्यातील परस्परसंबंध स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) ग्राहक, उपभोक्ता आणि बाजार यांचे सविस्तर वर्णन करा. बाजाराच्या प्रकारांचे स्पष्टीकरण द्या.
- प्रश्न 3) प्रमुख स्थानाचा गैर वापर म्हणजे काय? प्रमुख स्थानाच्या गैर वापरा संदर्भातील चौकशीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) निर्णीत खटल्यांच्या आधारे स्पर्धा कायदा आणि बौद्धिक संपदा हक्क यांच्यातील संबंध विशद करा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) एकत्रीकरणांचे नियमन यावर सविस्तर नोंद लिहा.
- प्रश्न 6) राधवन समितीच्या अहवालाच्या विशेष संदर्भासह स्पर्धा कायद्याच्या ऐतिहासिक विकासाचा मागोवा घ्या.

- प्रश्न 7) स्पर्धाकायदा, 2002 अंतर्गत “प्रतिस्पर्धा-विरोधीकरारां”शी संबंधित तरतुदी सविस्तर समजावून सांगा.
- प्रश्न 8) भारताबाहेर घडणाऱ्या अशाकृती आणि कसरांबाबत चौकशी करणे आणि आदेश पारित करण्यासाठी भारतीय स्पर्धा आयोगाची कार्यक्षमता स्पष्ट करा, जे भारतातील संबंधित बाजारपेठेत स्पर्धेवर प्रतिकूल परिणाम घडवू शकतात.
- प्रश्न 9) कार्टेल्सशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

भाग - क

प्रश्न 10) लघुनोंदी (कोणत्याही दोन) :

[2 × 5 = 10]

- अ) स्पर्धा जनजागृती
- ब) समांतर आयात
- क) स्वतःमध्येच अवैध नियम
- ड) साचर समिती अहवाल

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

APR 2025
[Total No. of Pages : 4]

PD-2000

[6414]-116

LL.B. (Part - II)

(Second Year of Three Year Law Course)

LDSE - 0808 : INTERNATIONAL ECONOMIC LAW

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.
- 3) Answer question No.10 from part C as directed the question No. 10 is for 10 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Explain the dispute settlement mechanism of the WTO.
- Q2) Elucidate on the significant features of the Convention on International Sales of Goods (CISG).
- Q3) Explain the meaning and sources of International Economic Law. Elaborate on the relationship between national and international economic law.
- Q4) Explain the structure, power and functions of the IBRD, IFC and IDA.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Explain the important features and provisions of the Agreement on Agriculture.
- Q6) What is the structure, powers and functions of the International Monetary Fund (IMF)?

P.T.O.

- Q7)** Critically evaluate the National Treatment principle with relevant cases.
- Q8)** Comment on the significance of the Declaration on Permanent Sovereignty over Natural Resources and the Charter on Economic Rights and Duties of States.
- Q9)** Critically examine the impact of the Vietnam War and the Oil shock of 1970s on international economic relations.

PART - C

[2 × 5 = 10]

Q10) Write Short notes on (any two) :

- a) Impact of Cold War era.
- b) General Agreement on Trade in Services (GATS)
- c) Bretton Woods System
- d) Special Drawing Rights (SDR)

Total No. of Questions : 10]

PD-2000

[6414]-116

LL.B. (Part - II)

(Second Year of Three Year Law Course)

LDSE - 0808 : INTERNATIONAL ECONOMIC LAW

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
- 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
- 3) भाग-क मधील प्रश्न क्रमांक 10 निर्देशानुसार उत्तरे द्या. प्रश्न क्रं क्रमांक 10 हा 10 गुणांसाठी आहे.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

प्रश्न 1) WTO च्या वाद निवारण यंत्रणेचे स्पष्टीकरण द्या.

प्रश्न 2) आंतरराष्ट्रीय वस्तु विक्री करार (CISG) च्या महत्वाच्या वैशिष्ट्यांवर प्रकाश टाका.

प्रश्न 3) आंतरराष्ट्रीय आर्थिक कायद्याचा अर्थ आणि स्रोत स्पष्ट करा. राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय आर्थिक कायद्यांमधील संबंध सविस्तरपणे सांगा.

प्रश्न 4) IBRD, IFC आणि IDA ची रचना, अधिकार आणि कार्य स्पष्ट करा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) कृषी करारातील महत्वाची वैशिष्ट्ये आणि तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्रश्न 6) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी (IMF) ची रचना, अधिकार आणि कार्ये काय आहेत?
- प्रश्न 7) संबंधित प्रकरणांसह राष्ट्रीय उपचार तत्वाचे (National Treatment principle) गांभीर्याने मूल्यांकन करा.
- प्रश्न 8) नैसर्गिक संसाधनांवरील कायमस्वरूपी सार्वभौमत्वाच्या घोषणेचे आणि राच्यांच्या आर्थिक हक्क आणि कर्तव्यांच्या सनदेचे महत्त्व यावर भाष्य करा.
- प्रश्न 9) 1970 च्या दशकातील व्हिएतनाम युद्ध आणि तेलाच्या शॉकचे आंतरराष्ट्रीय आर्थिक संबंधांवर होणारा परिणाम गंभीरपणे तपासा.

भाग - क

[2 × 5 = 10]

- प्रश्न 10) (कोणतेही दोन) वर लघु टिपा लिहा :
- अ) शीतयुद्धाच्या काळाचा प्रभाव
- ब) सेवामधील व्यापारावरील सामान्य करार (GATS)
- क) ब्रेटन वुड्स सिस्टम
- ड) विशेष रेखांकन हक्क (SDR)

